

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Scientia universalis concionandi seu dictionarium morale - Cod. Ettenheim-Münster 88-91

J-O - Ettenheim-Münster 90

Richard, Jean

[S.l.], 1776

Oratio

[urn:nbn:de:bsz:31-110877](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-110877)

ignominia¹⁵⁰ epitheto utitur, ut cum majori importunitate gratiam, quam expectat sollicitet. Quod ais Domine equum est: Sed memineras, quod catelli adant etiam de micis, quae cadunt de manna Dominorum suorum.

O mulier quàm magnae sunt fides tua, humilitas tua, fiducia, et perseverantia tua. O quantum exemplum, quod nobis praebes ad obtinendum à Deo effectum prociuum nostrarum nos consolari debet et audire! Quidquid acciderit, nunquam in nostris precibus animum nostrum despondemus, sine intermissione Dominum interpellabimus, et indignitate nostra etiamnum utamur ad obtinendas ab ipso gratias, quas speramus. A custodia matutina usque ad noctem speret Israël in Domino, inquit 3. Propheta, copiosa est ipsius misericordia, et tandem miseretur nostri.

Oratio.

Vocalis et mentalis

Necessaria ad eam preparatio p.

Sermo Secundus.

Pro Dominica
5^a post Pascha,
et Rogationi-
bus.

89.

Si quid petieritis Patrem in nomine meo, dabit vobis. usque modo non petistis quidquam in nomine meo: Petite et accipietis. Joan. 16.

Ecce Christiani dies orationis et gratiae, Dies in quibus fideles in unum coeque coacti manus suas in magnis suis miseris ad caelum attollunt, ut inde majorem adhuc obtineant misericordiam; Dies in quibus turmas Israël, unaquasque sub suo vexillo, et praesuntibus Tribus suae Praefectis incedentes coram vivente Socraris Ana se prosternunt, atque illius auxilium in variis suis necessitatibus implorare veniunt; Dies Danique in quibus Deus totius consolationis amplectens manibus super dilectum gregem suum effundit, et in quibus Filius Dei, qui de caelo in terram descendit, nobis, antequam deus illuc ascendat, dicit: promitto, ac juro vobis, si quid petieritis Patrem meum in nomine meo, dabit vobis.

Ad haec verba, Auditores, ne amplius conqueramini, nec de pondere oneris vestri, venite, et sublevarimini; nec de duritia servitutis vestrae, animvero libertas vobis promissa est; nec de vestra fame et indigentia, nam pauperes adent et saturabuntur; petite, quorite, pulsate, et invenietis, aperietur vobis, et procius vestrae benigne audiantur.

Quis tam suavis et amoenis invitationibus non cederet? attamen cum dolore audio, quod tam pauci ex illis compendium faciant, ita ut Jesus Christus ipsemet Apostolis suis dicat, quod usque modo non patierint quidquam ab ipso. An in causa est ruditas et indolentia? An malus mentis aut cordis affectus? An Deo diffidimus? Vel an ab ipso res illo indignas postulamus? Hujus rationes in hujus sermonis contextu examinabimus, in quo, ut ad homiliae speciem verba Jesu Christi redigamus, modo orationis necessitatem, modo illius inutilitatem, modo vim conspiciemus. Oratio, an quod eam reddit necessariam. Usque modo non patieris quidquam, an quod inutilem efficit. Oratio et accipietis, an quod efficacem facit. Ab ipsius necessitate incipiamus.

Divisio

Qui dicit, quod absque auxilio orationis periculosus inimicis, et innumeris tentationibus possit resistere, remissionem peccatorum suorum, vel perseverantiam in gratia obtinere, vias malas, quas elegit, deserere, atque rectam in qua est, constanter ambulare, idem est ac si diceret, quod sine gladio et armis formidandis adversariis possit resistere, sine nervis et fulcro se sustinere, vel vivere sine alimento, sine remedio lethalem morbum eluctari, rectam viam sine lumine et luce inter innumeras alias malas tenere.

Parti ma
91.

Oratio, quae in laicis libris omnibus hisce figuris comparatur, adhuc magis necessaria est homini omni, qui salvandi desiderat; et juxta S. Augustinum nihil melius necessitatem gratiae probat quam oratio, sicut etiam felicitatem orationis successum nihil melius ostendit, quam praepotens gratiae auxilium.

Si per nos ipsos à proelii campo, in quo adversus tentationum potestates pugnamus victoriosi redire possimus; in vanum, inquit hic Sanctus Doctor, apud Deum queremus id quod nos nobis conciliare possimus: Verum quia nec naturae bonitas, nec liberi arbitrii indifferentia, nec etiam vim legis sanctitatis praesidium istud nobis tribuere possunt; nobis in hac impotentia necessario querendum est auxilium, quod nobis ipsis prestare non valemus. Lex quidem nobis ostendit quid agere oporteat et evitare, sed vires ad id agendum et vitandum nobis non tribuit: ad gratiam spectat hunc effectum in nobis operari, nostrisque precibus Deus hanc gratiam alligavit.

Lex nihil nobis praecipit, si voluntatem non habuerimus;

92.

nae oratio nobis esset auxilium necessarium, si voluntas nostra nobis sufficeret. Itaque humiliari, illine adjuvi resistimus tentationi, sed quomodo? Sollicitudine, qua à Deo gratiam ei resistendi patimur.

Ex una parte jubemur habere sapientiam, ne simus sicut equi et muli, quibus non est intellectus; sed ex alia parte jubemur eam postulare, huiusque expressum mandatum significat S. Iacobus. Ex una parte lumbos nostros praevigere, et in continentia vivere jubemur: sed ex alia Sapientia nos docet, quod eam habere haud valeamus, nisi illam Deus nobis tribuerit. Hanc à Domino postulavi, inquit.

Oportuit, ut praeclarum hoc S. Augustini principium statim initio ponerem ad firmandam et stabilendam ex subiectione qua erga gratiam constringimur absolutam orationis necessitatem. Si unam non egeramus, alteram facile carere possemus. At cum gratia ad dirigendum cum successu magnum salutis nostrae opus absolute nobis sit necessaria, haec absoluta eam recipiendi necessitas, illam potendi necessitatem invictè probat.

93.

Qui in ipsa sumus, et quid hac occasione nobis agendum est? ut nos ipsos probe noscimus hinc atterere placeat hominis effigiem admodum naturalem sique simillimam, ut potè qua à Spiritu Sancto proveniat, quem Ecclesia dextera Dei digitum vocat.

Homo in natura consideratus non est nisi miseria et languor, est homo maridus. Omnium bonorum maximum amisit, illudque, si beatus esse cupit, recuperat necesse est, agens recuperatione; si per se ipsum illud recuperare possit, non ita lugendus esset; sed vires ipsius illum deficiunt, deficiens virtute, et non solum ita debilem sed etiam adeò pauperem se sentit, ut paupertas ipsius omnes suas divitias et abundantiam constituat, abundans paupertate.

94.

Nulla procul dubio ipsius conditione peior esset, si eam eluctari non valeret: Verum ubi in hoc languoris et miseria, infirmitatis et paupertatis statu moratur, quod ab omnibus malis istis liberari possit, si namque ad Deum confugiat, qui procer ipsius benigne auditorus est, statim illarum necessitatem intadiget, atque cum gaudio tam gravi munere defungetur.

Hec ita evenit, addit ibidem Auctor libri Euloriani, Dominus, inquit, oculos in hunc hominem coniecit, ut ipsi beneficeret, oculus Dei respexit illum in bono. Hinc misericordiae aspectui junxit reale auxilium, ipsum ab humili-

litate et miseria sua exortit, erexit eum ab humilitate ejus:
Et quantum languidus, abjectus, et pauper erat, tantum illum
exaltare divitem et potentem efficit, et exaltavit
caput ejus.

Quid per haec dicere volo, et quanam ex his erunda est
conscientia? En illam. Si in Deo inveniremus misericordiam
et potentiam infinitam semper ad nobis opitulandum pa-
ratam, semper tales quales sumus, permaneremus: et praete-
rea si Deus nos obfirmatos inveniret ad ipsum non orandum,
haec misericordia et haec potentia nihil gratia nostri agerent.
et hoc est quod orationis necessitatem sive respectu perso-
narum, sive loci, sive temporis invicta probat.

Respectu personarum. Date mihi hominem, qui post Ada-
mi peccatum nec languidus sit, nec infirmus, nec pauper et
bonis spiritualibus destitutus; hominem, qui nullatenus
egeat recuperare quod in hujus primi parentis lapsu amisit, vel
qui per se ipsum ingentem, quam passus est, jacturam sariire
valeat: Non opus est, dicam vobis, ut hic homo orat, quia quin
ad externam bonitatem et potentiam confugiat, statum suum
obscutari potest, sibi que quod ipsi deest, conciliare. Verum ubi
est homo ille, quaerit S. Augustinus à Balagio, ubi est?

An non aequè magnis ac parvis, Regibus ac subditis, viris ac
mulieribus, juvenibus ac senibus, peccatoribus ac justis, Jems
Christus dixit: Crate Patrem vestrum qui in coelis est, ut vo-
bis det panem vestrum quotidianum, nec patiatur vos succum-
bere tentationi, vobis dimittat debita vestra, et liberet vos à
malo?

Posunt homines eximi à multis aliis muneribus; a grotus à
jejuniis, egenus à danda elemosyna, captivus à visitandis locis
sacris, indoctus ab erudiendis fratribus suis: Sed nullus se ab ora-
tione licitè eximere potest. Si linguam habetis impeditam,
cor vestrum orat, inquit S. Chrysostomus. Si manus vestras in
coelum attollere non potestis, in eundem animas vestras attollite.
Si sermonis usus vobis est interdictus, non longum et confu-
sum sermonem exigit Deus. Si ethnici ante idola sua diu loquan-
tur, nolite sicut ipsi orare; sicut enim Pater vester quo mudi-
gatis, antequam illum adentis; imò preparationem cordis
vestri novit, vestra suspiria, vestra desideria exauditurum
se promittit. Si loqui non valetis fides vestra, bona opera
vestra pro vobis loquantur, inquit S. Ambrosius; haec est vera
bona orandi ratio. Et quis vestrum se illà eximere potest?

Alia orandi necessitas respectu loci. Deus est ubique,
ubique nos audit: ergo ubique Debemus et possumus ei omnes
necessitates nostras exponere.

Jungo simul haec duo munera, quae à se invicem separari

Orantes nolite
multum loqui, si-
cut ethnici faci-
unt; sicut enim
Pater vester quid
opus sit vobis an-
tequam petatis.
Preparationem
cordis eorum au-
divit auris tua.
Orabit^{is} et ego
exaudiam vos.
Jeron. 29.
clament opera
tua, clament fi-
des clament affec-
tus p. Ambros. De
Abel et Cain c. 9.

non possunt. Deus precibus quas ad eum fundimus, honoratur, et per illas nobis ea, quibus indigemus, concedit. Precibus nostris supremum illius in nos Dominium, veritatem, et summitatem sui esse à nullo pendens honoramus, et ipsa gratuitas et infinitas misericordias suas in nos effundit. A nobis expectat sacrificium illud et mundam oblationem eam, quae, prout ipsamst praedixit, in omni loco ~~offeretur~~ offeretur, nobisque promittit auram suam intactam futuram esse ad debilissimos voces nostrae accensus.

In omni loco sanctificatur et offertur nomini meo oblatio munda.

Quilibet vita nostra dies sunt pro nobis dies festi; et quia Deum presentem in omni loco invenimus, ita etiam in omni loco laudes ipsius canere, mirabilia sua praedicare, ipsius auxilium implorare possumus, inquit S. Clemens Alexandrinus.

* lib. 8. Strom.

Vos qui supra mare vela facitis, navis quam arceaditis, est locus, in quo Deus orari vult. S. Paulus, qui saevum navigantibus animum addidit, pium hoc munus ei exhibuit. Vos qui sub dura captivitate gemitis, ipsae exilii vestri locus est locus precibus vestris accommodatus: Sic fidelis Israëlita orabat super flumina Babylonis cum recordaretur Sion: Sic orabat Daniel adhuc fidelior, qui cum Dominum in sancto Templo suo adorare non posset, illò tamen suspiria sua et vota mittebat.

Vos qui toto expositi corpore super lecto jacetis, ubi vehementer vos detinet fabrica, nullum fore membrorum vestrorum usum habetis, nec tamen idò potestis et debetis ab oratione vos eximere: Ezechias periculose decumbens, ad Deum fundit orationem, quam ipse audivit; et Job, cui tantummodò relicta erant labia circa dentes suos, tamen sedens in Sterquilinio suo preces suas Deo offerebat.

Vos qui catenis onusti custodia manipati estis, vel in obsuro et infecto carcere jacetis; ne arbitramini locum istum ab hoc munere vos eximere. S. Paulus in suo nec de vertendi, nec genua flectendi libertatem habebat, et tamen ibi orabat. Jeremias in foetido laeo immensus erat; et Jonas in ventre monstri marini, et tamen Scriptura sacra nos docet, quòd ibi invocaverint Dominum.

Milites, Praetores, Duces exercitus, in castris vestris orare potestis, et interdum corda vestra ad aeternos montes illos, unde auxilium speratis, attollere. Daemon; inquit praedare S. Augustinus: cernens Davidem armorum professioni intentum, arbitrabatur se de eo sine labore triumphaturum: Sed Princeps iste non tam in debellandis hostibus, quos videbat, se exercebat, quam se precibus suis comparabat ad se defendendum contra illos,

quos non videbat. Deum adorare, ad illum confugere, et gratiam suam ab illo postulare nunquam intermittens majori pietatem et virtutem in mente gerebat, quam devotam et fortitudinem in corpore. Damon autem à suo officio militariibus exercitiis suis avertere conabatur; sed ipse orationi incumbens cum felici successu illis omnibus defungebatur, fidelis simul et felix, pietatem suam vitiis suis servire faciebat, invisibilibusque perseverantis orationis armis malignum hunc et formidandum adversarium prosternebat.

Non ita tempus Christianum aliquem ab hac orandi necessitate posse eximere: sed an ullum tempus reperire est in quo gratia Dei non indigeat? ullum, in quo hostes, cum quibus si dimicandum est, partimescendi non sint, ullum, in quo laquei, qui ei tenduntur, non sint periculosi, ullum, in quo vulnera, quae sibi met ipsi infligit, sansim cum ad mortem non deducant?

In vanum ergo dicetis, multa nimis à vobis gerenda esse, rem domesticam administrandam, negotium augendum, lites finiendas, controversias componendas. Ad haec possem ~~quodammodo~~ ab illa muliere quaerere, num hic temporis et otii defectus illam impediatur, quò minus oblectamenta sua capiat, Spectacula et profanos conventus adeat; Ab hoc Adolescentente, num ipsi plures quam oporteat, horum non suppetant ad longas hollationes vel frivolas rugas et vanas occupationes; Ab hoc Episcopo, num dies Dominica et Festa instituta sint, ut totius Septimanae laborem una die obliquat, &c.

Verum quin his et illis has quaestiones, quarum Decisio ipsos inexcusabiles redderet, moveam, certum est quòd obligatio, quae omnes tenentur Deum honorandi, et variis animarum suarum necessitatibus providendi, sit omnium temporum obligatio, quae nihil impracticabile aut impossibile continet, obligatio orationis universalis et indefinitae, cum omnes vitae ipsorum dies immortalis omnium saeculorum Regi sint consecrati, quorum nec minima portio ex ipsorum culpa praeterlabi debet: Particula dici bona non te praetereat.

Quotidie orate, inquit S. Paulus, mane orate, et corda vestra ad Deum attollite, ut iis quae per reliquum diem fuerint, benedicat; vespere orate, ut tranquillam noctem finemque beatum vobis largiatur. Orate in prosperitate, ne vos depravet, et in adversitate, ne vos dejiciat. Orate in periculo, ne in eo percat; orate postquam illud evase-

Noctem quietam et finem perfectum concedat nobis Deus omnipotens.

ritis, ut vestra in Deum grati^{"animi"} significatio ob gratias ab ipso vobis preestitas, novas vobis accersat.

Tristatur alii
quis vestrum
orat. Jacobi 5.

* Init. exposit.
Psalm.

* Tobia 3.

* Ephos. 6.

Si in afflictione estis, orate. Deus totius consolationis vos recreabit. Si solitudo tristitiam parit, orate; hac oratio vobis idem ac Davidi preestabit officium, qui, juxta S. Hilarium*, tridium suum facinabat quamprimum citharam suam sumebat, et laudes Dei decantabat: si in hominum vobis insultantium consortio estis, recedite quemadmodum Sara filia Raguelis*, et orate.

Omni tempore orate, inquit Apostolus*, hac oratio erit valut columna nobis per diem, ad temperandum cupiditatum vestrarum ardorem, et ignis per noctem ad vos in viam rectam ducendum. Per eam offeretis continnuum sacrificium, agnum quem mane immolabitis, et alium quem vespera offeretis. Omni ergo tempore orate: sed hac oratio vobis esset inutilis, vobisque diceretur: quod usque modo non petieritis quidquam.

Part 2 da
98.

Quoniam modo adducta Jesu Christi ad suos Apostolos verba certas quasdam preces, quae effectum suum non sortiantur, potius respiciunt, quam alias, quae evidenter male sunt. Ne expectatis, Auditores, ut de his, quae istos malitia caventes gestant quibus odiosa et abominabiles effimantur, quidquam vobis loquar.

Quid vobis dicere non possem de precibus illis quas totini qui Christiani ad Deum fundunt, hi pro felici exitu injustae litis, illi pro bruta cupiditatis alicujus expletione, alii ut à molesto inimico vel incommodo rivali liberentur, isti ut iniquitatis commercium aliquod ipsis ad vota succedat, vel sine vocatione et merito dignitatem, quae sunt indigni adipiscantur?

Sed missis hujuscamodi execrandis precibus, ad aliam speciem veniamus, quae eas aequiores et quodammodo aptiores, ut exaudiantur, efficere posse videntur; preces tamen, quae non nisi precum nomen gerunt, et quibus, dum externe multa petimus, re ipsa tamen nihil petimus ob tres defectus, quae in illis deprehendo. 1º ob defectum attentionis; 2º ob defectum ordinis; 3º ob defectum patientiae et resignationis.

99.

Cum inter maximè seria et gravissima vita Christianae opera praecipuum ferme locum sibi vindicet oratio, hinc etiam magnam requirit animi attentionem. Deum cum propheta compellatis, Domine audi orationem meam, et qua fronte à tam praecara praefatione incipere audeatis, si vos met ipsos non auditis? Domine fiant aures tuae

intendentes ad ea quae tibi loquor. Sed qua ratione tranquillam et faventem hanc audientiam sperare poteritis, si vestras mundi ineptiis et vanitatibus a partas teneatis?

Apud Deum sollicitatis negotium omnium periculo-
sissimum; negotium, pro cuius successu maximi Sancti,
solitarii collectissimi arbitrati sunt, se sufficientem
affare non posse praecautioem; negotium, in quo salutis
et vitae spiritualis oeconomia consistit; negotium, ubi
cum metuendo iudice illo tractatis, ante cuius conspec-
tum Angeli, Dominationes, et universa coeli potestates
tremunt; Sed quamam vesana et flagitiosa praesumptione vo-
bis pollicemini, quod ipsius gratiam obtenturi, justitiamque
placaturi sitis? An non e contra summa formidanda ip-
sius vindictam provocatis, atque eo magis vos vos afficitis,
quod distinis, habitualibus, voluntariis mentis evagatio-
nibus immorari vobis velut voluptas sit.

Magna Deus, ergone oportet, ut tu Solus tam indignis
habearis! Ubi litigator ille, qui in nihili vobis vultum non
induat, quantum valat, gravem et serium ad comparandum
coram iudice, atque faventem audientiam ab illo referen-
dum? an cum oculis errantibus, cum imaginatione mille
aliis repleta objectis ei puerilia proponit? Ubi vir vel foc-
mina, qui cum ludunt, cum spectaculo vidam assistunt,
vel cum quadam personam quam reverentur, colloquuntur,
omnem possibilem attentionem non afferant, ne in lusu
errorem committant, ne longis mentis evagationibus spec-
tanti amoenitate frustrentur, ne indignationem perso-
nae illius quam colloquuntur simulque contemptum sibi
accersant? O quam turpe est, tam serio cum creaturis age-
re, et Creatorem cum tam exigua collatione et reveren-
tia alloqui! An proinde mirum est, si post tot amorum
preces nec quidquam petieritis aut obtinueritis?

Quod si infortunium istud praevenerit vobis animus est,
oportet ut ea faciatis, quae⁵ Joannes Climacus vobis consulit, ut
namque mentem vestram omni evagatione exuatis, atque
servida Dei presentis, qui sanctissimos cordium vestrorum
affectus rimatur, idem in libertatem afferatis. Oportet ut
illud pro objecto et regula accipientes verborum quae profer-
tis, cogitationum quae vos occupant, desideriorum, quae con-
cipitis, vobis proponatis nihil nisi sub ipsius oculis, et ei
placandi consilio vos aggressuros. Oportet ut id agere stu-
deatis, quod magnus quidam Sanctus agebat*, qui innume-
ris negotiis vix non oppressus ea ad Eulerae jannam relinque-
bat, nec unquam seum in illam deferrebat, qui curam gerens

* Bencarius Rad-
bartus de S.
Adalardo

ea à suâ mente removendi, solus in cor suum se recipiebat, ut totus Deo et sibi esset. Sacrum totus ingrediebatur, ut totus Deo ac sibi adisset. Santur hodie dum adhuc hujusmodi veri Devoti, collecti homines illi, et ad suas preces attenti, sed sunt valde rari: Et hæc est prima phænarumque quæ fiunt inutilitatis causa.

100.

Secunda provanit à defectu Subordinationis. Nam explicito. Ad obtinenda duo diversi generis bona Deum orare solemus, temporalia videlicet et spiritualia. Deus tantâ nos bonitate complectitur, ut velit ut ipsi omnes necessitates nostras exponamus, illas quæ corpus respiciunt acquirere ac animam. Vos aegroti, ultro vobis permittit, ut ipsum rogetis, ut vos sanare dignetur. Vos avari, ut vos ab avaritate vestra liberet; vos qui persecutionem toleratis, ut sedet tempestatem contra vos excitatam. Sed duo vobis sunt observanda, inquit S. Thomas post S. Augustinum*: primum, ne bona temporalia petatis nisi posteriori ad spiritualia. Quærite seu petite primum Regnum Dei et justitiam eius. Secundum, ne hæc bona temporalia postulatis nisi in quantum referuntur ad spiritualia et animarum vestrarum sanctificationem.

* S. Thomas 2. 2.
q. 63. art. 6.

Vobis licitum est petere id, quod desiderare vobis licet, non tanquam ultimum finem vestrum, sed tanquam medium et adminiculum ad illum attingendum. At verò nihil licitè desiderare potestis, si principali id præferatis, quod non nisi verbum et infirmum est illius accessorium, si velut bonum dignum vestri id intueamini, quod non nisi ad verum bonum adipiscendum vobis consuevit. Aliud est fœni creaturis, aliud iis uti, inquit S. Augustinus; iis per cupiditatem fruimur, per moderationem verò iis utimur; iis fruimur quando iis adhaeremus, iis utimur, quando mentem et cor nostrum ab iis expediemus et liberamus. Verum passage ordinem hunc invertimus, dum primo loco collocamus id, cui non nisi ultimus datur, primum quædam terra ante vocem coeli, quod maximi peccatores habent, et independente ab eo quod veri justis possident.

Cupiditatem bene orare? petite stabilitatem bonorum spiritualium, quæ possidetis; petite gratiam ea adipiscendi quæ non dum habetis; petite aternitatem eorum, quæ semel vobis erant possidenda, inquit S. Clemens Alexandrinus*.

* lib. 6. Stromat.

An id agitis? Quid à Deo postulatis? an bona solida et nunquam peritura? an verò fragilia, quæ semel amittatis? an ab ipso postulatis sanationem animæ vestræ ^{potius} quam corporis vestri? vel an à contrario parum solliciti estis, quid ipse de vestra anima cogat, immo dicit corpus sanctum? Si hæc verorum bonorum possessio et hæc spiritualis parum vos movet, male imò nihil ab iis petitis; estque vobis cavendum, ne oratio, quæ magno auxilio vobis

esse possat, vobis, dum ea sic ab utimini intaritus occasio fiat.

Verum quid dicimus de Christianis illis impatientibus, qui conqueeruntur, quod tantâ, quanta cupiunt, promptitudine non exaudiantur? De Christianis illis inquietis, qui quidem hoc generatim dicunt, ut ipsius voluntas fiat, sed qui volunt, ut voluntas ipsorum adimpleatur?

Dicam ipsis cum S. Clemente Alexandrino*, quod melius sit orare et non impetrare, quam recipere et non orare. Cum S. Augustino, quod fortâ iniqua, vel bona quidam, at in malo statu postulent: cum S. Chrysostomo, quod non avertant, quod Deus praeus eorum exaudire differat, ut melius sentiant suas miseras, ut sanctum habitum et consuetudinem contrahant se coram ipso humiliandi, supremam ipsius in distributione gratiarum suarum sive spiritualium sive temporalium potestatem agnoscendi.

Ad idem cum eodem S. Augustino, quod resignatis ad mandata et voluntatem Dei solidum veri fidelis meritum constituat; quod in quocumque demum statu providentia ipsius illum collocet, suâ sorte contentus vivere debeat, quod saepe postulet, quod ipsi nocivum foret, et quod cuperat, ut Deus esset velut patronus iniquorum suorum desideriorum, illa exaudiendo. Invocatis quodamatis, inquit hi S. Doctor*, vocatis in vos, quod habere cupitis. Unde si patitis, ut haec paucitia, haec hereditas, haec dignitas secularis vobis concedatur, tunc caduca bona ista, fluxos honores in cor vestrum introducit: quod si haec ita sint, prohi quantâ ignominia Deum afficitis? et cum haec omnia vobis denegat, nonne majorem misericordiam et bonitatem vobis exhibet, quam si illa vobis largiratur.

* In haec verba: Quoniam tu Dominus suavis et mitis.

Equidem longius hinc excurrere possem, sed prolixior, quam par sit, evaderet oratio mea. unde ad illius tertium transimus membrum, et postquam vidimus quanam precibus Christianas necessarias, quanam verò multas inutiles vel iniquas efficiant, examinemus modo quanam sit illarum vis, efficacia et felicitas.

Duae res in Evangelio nostro expressa preces reddunt efficaces: propensio cordis Dei in gratiam eorum, qui illum orant; suprema potentia et infinita merita Jesu Christi, in cuius nomine orant.

PARS 3ta
102.

Pater meus amat vos, inquit Jesus Christus in nostro Evangelio. O propitiam cordis Dei erga nos propensionem! non est cor ad nostras necessitates indifferens, sufficit ferè ut ei illas exponamus, quò sublevemur. Non est cor avarum et tenax, quod pauca det; sed est cor magnificum, quod saepe plura largitur, quam ab infinita misericordia sua expectari possint.

103.

Abraham postulat ab ipso filium*, et Deus non contentus

* Genesii.

illius exaudire orationem, vult ut omnes nationes in ipsius persona benedicantur. Jacob petit ab ipso reditum filiorum suorum ex Aegypto; et cum gaudio videt dilectum filium suum Joseph, quem mortuum credebatur. Anna deposit ab ipso filium; non solum illum obtinet, sed Prophetam et Supremum in Israël Judicem accipit. Tobias petit ab ipso reditum filii sui ex Mesopotamiae regione; non modo redit ipse, sed Secum adducit Sponsam, aique dat, unde à sua coecitate sanatur. Monica postulat à Deo gratiam videndi filium suum Augustinum Catholicum; non tantum hanc recipit consolationem, sed insuper videt vicarium extraordinarium, qui per contemptum creatorum et horum Dei Creatoris amorem ad eminentissimam perfectionem pervenit. Omnia dicit, qui dicit Deum amare et Deo, qui ipsum orant, tanta est cordis ipsius in eos propensio, Pater amat vos. Verum secunda alia ratio: eorum preces etiam reddit efficaces, intelligit hic infinita Jesu Christi merita, in cuius nomine illas persolvunt. Lacryma mea sine suis essent lacryma sterile et perditæ; mortificationes mea sine suis non essent nisi mortificationes pharisaicae; denique mea preces sine suis non essent nisi preces inutiles vel iniquae et à Deo rejectae.

* Hebr. 5. Non ita est, quando cum hoc Homine Deo lacrymor, qui in diebus carnis suae preces suas cum clamore valido et lacrymis ad Patrem suum offerens, exauditus est. Non ita est, quando austeritates meas cum suis conjungo; atque semper mortificationem Jesu in corpore meo circumfero. Non ita est, quando preces mea à suis fulciuntur, atque à Patre suo postulat, ut mihi peccata mea indulgeat, nam non in veritate me sanctificat. O lacryma! O mortificationes! O preces, quam potentes et validae estis per mysticam hanc unionem et conjunctionem.

Profecto quando aliquid petimus in nomine Jesu Christi, quidnam agimus? Nampe interponimus infinita ipsius merita, ut precum nostrarum effectum obtineamus; dicimus ad Deum: Nos ex nobis indigni sumus, ut exaudiamur, sed audi nos propter unicum filium tuum, qui ultro vult, ut ea, quae nobis meritis est, nobis applicentur.

Facimus quod facit Domesticus aliquis: Is cum praesentem pecuniam non habet ad solvendas merces quibus indiget, sibi pollicitus se repulsam non passurum, quod nomina Domini sui veniat. Facimus, quod facit Legatus qui litteris mandantis fidem adrogantibus, munitus, nomine illius, à quo missus est loquitur. Facimus quod facit Simon Petrus, quando Magistro suo dixit: Per totam noctem laborantes nihil cepimus; in verbo tuo autem laxabamur.

Huius magno Jesu Christi nomini omnia cadunt, omnia

* Genes. 14.

* 1. Reg. 3. 2.

* Cumulative
hoc mihi Deus
praestitit, ut
etiam contem-
ta felicitate
terrena servum
tuum si Deum.
lib. 9. conf. c. 10.

104.

* Hebr. 5.

* 2. Cor. 4.

Sanctifica vos
in veritate.

* Ulysses litterae
adventuales

ad sunt propitia
divini, ut ut f
salutis medi
altera vero ad
Liberia Dies R
apponibus et b
convenimus ad p
erem pacem a
habiliore, nos in
ratione fulcian
quodam ad pec
berantia Jesu
et invenimus
estur nobis,

Sensa
ad eam
possum
et eon

Excellenti
deam inuitar
is et cordis hui
natura cum
scitatur et im
quod dicit, inquit
Ipsius nece
liberationem
ommissimus a
et per eam
deceptitates a
unda est velle
ficianda, mor
receptitates q
et sumus abso
Ipsius facit
num itar nobi
ne demus t
vates est, at
un offendat, i
lib figura ami
septis importu

nobis sunt propitia, et Deus qui praterea nos amat sicut se flecti et vincit, ut ut fortis sit et invincibilis. Inprimis ergo caveamus ne salutis medium istud ex una parte adeo necessarium, ex altera vero adeo efficax inutile reddamus. His diebus, quos Eulogia Dies Rogationum nuncupat, et qui abstinencia, processioneibus et bonis operibus sunt consecrati; his diebus, quibus convenimus ad postulandum à Deo, ut fructus terrae conservare, varam pacem et concordiam inter Reges et principes Christianos stabilire, nos in ^{nta}sanctitate cultus sui tueri dignetur. Pia vivendi ratione fulciamus, procos tam utiles et efficaces, nec unquam quadam ad peccatum affectione vel precum nostrarum inconsiderantia Jern Christo ansam demus nos abdicandi. Inquam et inveniemus, pulsemus ad januam misericordiae ipsius, et aperietur nobis.

Documenta Moralia.

Sensa Patrum circa orationem, necessariam ad eam preparationem, fructus qui ex ea colligi possunt, diversos caracteres eorum qui bene orant, et eorum qui male orant.

I.

Excellentia, necessitas et facilitas orationis sunt valida 106.
ad eam incitamenta. Ipsius excellentia est elevatio mentis et cordis humani ad Deum; sancta familiaritas et sacra creatura cum Creatore conjunctio, pius motus, qui continuo excitatur et innovatur in ea, eamque versus summum bonum impellit, inquit S. Joannes Climacus*.

* grad. 28.

Ipsius necessitas: innumeris periculis cingimur, à quibus liberationem oratio pro nobis à Deo impetrat: peccata quae commisimus et quotidie adhuc committimus sunt sine numero, et per eam illorum remissionem à Deo postulamus. Necessitates animae et corporis sunt continuæ; modò vincenda est vehemens tentatio, modò effrenata cupiditas mortificanda, modò sanitas recuperanda..... Sic ergo, quia haec necessitates quotidie multiplicantur, etiam orationis usus est nunus absolute necessarium.

Ipsius facilitas: Deus semper nobis est praesens, nec magnum iter nobis faciendum est, ut illum ad eamus. Inocumque demum tempore ad eum accedamus, nos audire semper paratus est, et procul ut importunitas, quam ipsi facisimus, eum offendat, ipsi grata est et jucunda: se ipsum dapingit sub figura amici illius, qui panes qui ab ipso deponuntur praebeat propter importunitatem illius, qui de nocte ipsius fores pulsat.

* lib. 22. moral.
c. 13.

Junta S. Gregorium, oratio ut Deo sit accepta, pluribus qualitatibus debet esse exornata, 1° debet à corde procedere: non solis verbis nostris sed desideris sit efficax. Si postulemus vitam aeternam, nec tamen illius possessionem verè desideremus, quidquid loquamur, nihil tamen dicimus: è contrario si desideria nostra pura sunt, etiam silentes clamamus.

Populus in deserto adversus Moysen in querimoniis et murmura erumpit; in sacra Scriptura non legitur, quòd hic legislator loquatur, nihilominus Deus ipsi dicit: Quid clamas ad me? Anna in Templo silat, sed loco vocis sensibilibus desiderium suum pro ipsa loquitur.

Intra in cubiculum tuum, inquit Jesus Christus, et claudes ostium patrem tuum in abscondito: et pater tuus qui occultissimos animi tui sensus novit, dabit tibi quod ab ipso petis. Claudere ostium cubiculi sui est offundere coram Deo cor suum; ipsi in secreto exponere quod jam novit, atque tacendo piis et sanctis clamare desideris.

108.

* Job. 17.

2° Hanc orationem comitari debet vera animi propensio ad agendum ea quae Deus praecipit, et ad à se amovendam ea quae ipsi displicere possunt. * Si iniquitatem qua est in manu tua abstuleris à te, et non manserit in tabernaculo tuo iniquitia, tunc lavare poteris faciem tuam absque macula.

* lib. 10. moral.
c. 15.

Quid est haec iniquitas manuum? Iniquitas in manu est culpa in opere, inquit S. Gregorius*, iniquitia in tabernaculo autem est iniquitas in mente. Si perfectè haec duo largimur, ad Deum statim sine macula faciem lavabimus, illiusque cum humili ad infinitam misericordiam suam fiducià orabimus. Sed elevatam faciem macula inquinat, si intendentem vocis sui conscientia accusat: quia à spæi fiducia frangitur, si intenta precibus necdum devota culpa memorià mordetur. Diffidit namque accipere se posse quod appetit, quae reminiscitur nosse se adhuc facere, quod devinitus audivit. Quae in re hoc est salubre remedium, ut cum se mens ex memorià culpa reprehendit, hoc prius in oratione defleat, quod erravit, quatenus cum erroris macula flatibus tangitur, in petitione sua cordis facias ab Authore murmurantibus tangitur. Sed curandum imprimis est, ne ad hoc rursus proruat, quod se mundasse flatibus exultat, ne dum deplorata iterum culpa committitur, in conspectu iusti iudicis ipsa etiam lamenta levigentur. Solertè quippe meminerit quod dicitur: Na iteras verbum in oratione tua. Quo dicitur vir sapi-

4 Debemus
* Euli 7. v. 15.

ens nequaquam prohibet nos saepe veniam petere, sed culpas iteru-
rare; ac si aperte dicat: Cum mala gesta deflexeris, nequaquam
quam rursus facias, quod in precibus iterum plangas.

IV.

109.

Oramus homines, ut cognoscant miseras nostras, earum
misereantur, nobisque opitulentur. At vero haec tres rationes
videntur nobis esse inutiles respectu Dei. Malius sibi quam nos,
quid nobis opus sit. Unde Jesus Christus nos monet, ne, prout solent
Ethnici, multum oremus, quia Pater noster coelestis novit,
antequam ei exponamus quid necesse nobis sit. Insuper nos
amat sicut pater amat filios suos, et denique ipsius solius est ea
nobis concedere, quae nobis sunt necessaria.

Unde provenit quod valit, ut ipsum oremus, quaerit S. Bari-
lius, qui sibi facit hanc objectionem? Ex eo, quod in his ater-
temis decretis valit nobis vi precum nostrarum dare id, quod
nobis est necessarium et utile, sicut vult, ut propagatio generis
humani proveniat à commercio conjugali, tritium et panis quem
comeditimus, à curâ nostrâ terram colendi et consarandi.

* In constit.
Monast. c. 2.

V.

110.

Unde provenit, quod praesaepe precas nostra non exaudiantur?
Ex eo scilicet, quod fiducia prudentiâ et favore careamus. Fiducia
caremus, quia tunc primum ad Deum accedimus, cum omnia
media et humana auxilia inutiliter impendimus. Prudentiâ
caremus, quia postulamus id, cuius possessio nobis pernicioza
foret. Denique favore caremus, quia animo cadimus et deter-
ramur, cum id, quod optamus non evenit.

VI.

111.

Frequens orationis exercitium nos impedit ad adorandam
Supremam Dei Majestatem, ad diligendam ipsius gloriam, ad
contandam ipsius laudes, ad benedicendas ipsius misericordias,
ad timendam ipsius justitiam, ad agnosendam nostram subje-
ctionem, ad nos illi sine exceptione offerendum, ad cultum ex-
hibendum infinita ipsius magnitudini corporum nostrorum
humilitate et demissione, cordium nostrorum devotione et
sacrificio. Exercitia Religionis ipsi debentur omni loco et tem-
pore. Hoc est thimiama illud et excellens unguentorum
compositio, quod sibi offerri jubebat, et cuius ita amulus-
erat, ut expressâ prohiberet, ne in alios unis adhiberetur.
Thimiama hoc suavam et gratum spirabat odorem: et ora-
tio quae bene fit, Deo est acceptissima, angelos et Beatos
in caelo latificat et recreat, inquit S. Chrysostomus.*

* Rom. 3. in
Matth.

Hoc est manna illud, quod in Israëlitarum campum cade-
bat. Insperet Sapiens hanc facit comparationem, quando ait
coeleste alimentum istud summo mane caudifre, ut notum est
omnibus, inquit, quoniam oportet praevenire solem, ad bene-

* Sapientia
16.
112.

Si hoc ita est, o mi Deus, quibusnam oculis tot Christianos intuearis, quorum primae cogitationes, prima Desideria, primae occupationes sunt pro mundo? Fragilium emolumentorum gratia jam Summo mane patronorum suorum, et eorum, à quibus gratiam quamdam expectant, ostia obsident; potioram dierum suorum partem transigunt in profundis reverentiis, et lacrimis in abjectionibus honesto viro indignis. Ad ea verba sunt foecundi, quando agitur de exponenda eis necessitate sua, ut conquérantur, quod tempus ipsos deficiat: et quando tacum loquuntur saepe nec unicum bonum habent verbum, quod tibi dicant, et unicum hora quadrantem, quem in tua praesentia transigere coguntur, velut supplicium intuantur.

Silurum et abundantiam illam verborum ab illis non exigit: demissus, quam ad te orandum sumunt, corporis habitus, enigmata suspiria illa, qua ad te mittunt, Desideria te majore quam haecenus, cultu prosequendi ipsis proluxa orationis locus sunt.

Qui in Aula Principum sunt non semper libellos supplices in manibus tenent, nec verborum flumen in ore; attamen assidue se coram ipsis sistunt tunc etiamnum quando quod ipsis dicant nihil habent. Haec vanarabunda praesentia est velut amoris et obedientiae ipsorum contestatio. Haec obsequiorum assiduitas est velut continua oratio, qua deprecantur, ut illos ferre et exorsare dignentur, si illam officiorum et observantiae amplitudinem, quam ipsis certificari cuperant, erga eos non habeant.

Talis est cum Principibus agendi ratio: sed pauci huiusmodi cultum et observantiam Deo exhibent. Coelum suo modo illum adorat, Stabae iuxta propheta verba*, quamprimum illas fecit dixerunt ei: adsumus, et luxavimus ei cum jucunditate, Arboros Sylvarum, flores camporum et hortorum, animalia quae curvant, pisces qui natant, aves quae volant, uno verbo, omnes creaturae laudant Dominum. Homo qui est super terram, ut eum honoret, benedicat, et orat, solus est, qui pio huic usui inutilis videtur.

Deus ex sua parte homines invitatur ad exhibendum illi hoc officium: sed homines ex sua parte plerumque pessime illo defunguntur. Frequenter ergo ad illum accedant, concludit hic S. Chrysostomus*, opportuno vel alieno tempore accedant, si tamen hic alienum tempus, unquam esse potest, quia semper cupit illis, qui ipsum invocant, gratias exhibere.

* Baruch 3.30.

* Hom. 28 in c. 6. Matth.

VIII.

* Semp̄ oramus, mane oramus, vesp̄ oramus, diem
 nostrum ab oratione incipiamus, et oratione finiamus. cc
 A mensa non ad lectum, sed ad prostrationem vertamus, ne
 brutis animantibus magis bruti simus. Novi fore multos, cc
 qui damnant ea quae dico, veluti quae novam quamdam
 vitae consuetudinem invohant; at ego magis damno pra- cc
 vam consuetudinem, quae nunc invaluit..... Christus im- cc
 mensam multitudinem in deserto post convivium non re- cc
 misit ad lectum, sed ad divinos sermones invitavit. cc

113.
 * S. Chrysost.
 Serm. de di-
 versis.

* Petrus et Joannes ascendebant in Templum circa ho- cc
 ram orationis nonam. Quando ceteri obdormisunt, jam cc
 illi sobrii et vigilantes ad orationem properabant. Quod cc
 si illi oratione indigebant tam assidua, tam exacta, cc
 qui nullius criminis sibi erant consci, quid faciemus nos, cc
 qui tot plagis sumus cooperti, et qui parum curamus iis cc
 orationis remedium adhibere? cc

* Idem Serm.
 12. in Acta
 Apost.

IX.

* Quotquot ignavi sumus ad peccandum, videamus cc
 quanta sit obsecrationum vis. Nequam sermo ille, quem cc
 Evangelium nobis exhibet, ingentibus debitis erga Dominum cc
 sum onustus, et non jejunia sua, nec paupertatem suam, cc
 nec ullam aliam similem rationem exponit, quamvis vir- cc
 tutibus spoliatus statim ac illum deprecari incipit, illum cc
 ad misericordiam ei faciendam induxit. cc

14.
 * Idem Serm.
 de diversis

Ne dicas: non audeo accedere ad Deum: totus rubore perfu- cc
 sus ei loqui non audeo. Quid ais? accede ad illum cum hu- cc
 mili fiducia; ^{an} illum velut hominem intuearis, qui placari cc
 non potest, nisi timorem et confusionem immodicam eidem cc
 testificando? Tibi res intercedit cum Deo tam bono, ut magis cc
 quam tu ipsam, a peccatis tuis liberum te esse cupiat..... cc

Ne tibi ergo ad aspectum peccatorum tuorum obrepat cc
 animi abjectio, sed accede ad Deum, prius te pedibus cc
 adolve, et ora illum cum fiducia. De misericordia cc
 ejus non desperare, ipsi peccata sua confitari, atque tem- cc
 pus de iis posnitendi ab ipso postulare, haec sunt, quae non cc
 nisi ei placere possunt. Miseretur Dominus Servi illius to- cc
tum debitum dimisit ei. Non nisi tempus patierat ad cc
 solvendum, et Dominus illius ei debitum ipsum condona- cc
 vit, ita ut plus obtinere quam postulaverat. cc

X

* Nonnulli certas et definitas horas prostrationis constituent, cc
 ut tertiam, sextam, nonam: at is qui vere spiritualis est, cc
 per totam vitam orat, cum continuo in eius praesentia esse cc
 studeat.... In sermone, in quiete, et lectione, et in iis quae cc

115.
 * S. Clemens
 Alexandri.
 lib. 7. Strom.

adorare.
 oculis tot
 prima. Videtur
 illum emolumentum
 horum, et eorum
 obsident; potior
 andis reverentis, et
 libe verbis sunt for
 late sua, ut conque
 rum loquuntur
 ad tibi dicunt, et
 ntia transigere
 varborum al
 unt, cogent
 asi dicit te major
 a orationis loc
 temper liberos
 ai in ore; alt
 mum quando
 a praesentia est
 tatio. Haec
 deprecantur
 ffusionem et
 eperant, ergo
 atio: sed
 o exhibent.
 ita propheta
 absumus, et
 arum, flores
 pisces quina
 creaturae lau
 n, ut eum hon
 usui inatit
 tat ad exhib
 ste plerumq
 ad illum acc
 valatione t
 unquam esse
 invocant, q

» fiunt ex ratione, omnimoda preceatur, Quin si in ipsius
 » anime penetrabilibus solum cogitaverit Deum, atque in
 » secreto cordis sui Patrem coelestem invocaverit, certus esse
 » debet, quod paratus sit ad illum exaudiendum.

XI.

156.

* S. Laurent. Justinianus
 Tract. De vita
 Solitaria c. 15.
 » * Orationis praxi anima mundatur, charitas nutritur,
 » fides conservatur, spes firmatur, veritas aperitur, tenta-
 » tio infirmatur, Sensus innovantur, rubigo vitiorum
 » consumitur, inquit S. Laurentius Justinianus. Huic orationi
 » coeli aperiuntur, occultissima arcana revelantur, maxi-
 » ma gratia conceduntur.

» Hanc orationem, quae fit in Spiritu et veritate, Deus ipse
 » efformat. Nascimur quid patere Debeamus, Sed Spiritus Dei
 » inaffabilibus gemitibus pro nobis petit: et hoc nobis magnam
 » tribuit fiduciam obtinende id quod postulamus.

XII.

157.

* S. Cyprianus
 De orat. De-
 minica.
 » * Quando stamus ad orationem, vigilare, at innumbere ad
 » preces toto corde Debeamus. Cogitatio omnis carnalis et sae-
 » laris abscidat, nec quidquam tunc animus cogitet, quam quod
 » preceatur. Ideo et Sacerdos ante orationem prefatione pra-
 » missa parat fratrum mentes dicendo: Sursum corda; ut dum
 » respondet plebs: Habemus ad Dominum; admonetur, se nihil
 » aliud quam Dominum cogitare Debere. Claudatur contra ad-
 » versariorum itus, at soli Deo cor pateat. Obrepit enim fre-
 » quenter hostis Dei, et subtiliter fallens, preces nostras à Deo
 » avocat, ut aliud habeamus in corde, et aliud in voce, quando in-
 » tentione sincerâ Dominum debet non vocis sonus, sed animus
 » orare.

» Quae autem negligentia est alienari, et rapti ineptis co-
 » gitationibus et profanis, cum Deum deprecaris, quasi sit
 » aliud, quod magis Debeas cogitare, quam quod cum Deo loque-
 » ris. Hoc est, quando oras Deum, majestatem Dei negli-
 » gentiâ orationis offendas: hoc est vigilare oculis, et cor-
 » de dormire, cum Debeat Christianus, sicut scriptum est in per-
 » sona Ecclesiae loquentis in Cantico: cum dormit oculus, corde
 » vigilat, Ego dormio et cor meum vigilat.

158.

XIII.

* S. Aug. in Psal.
 85.
 » » Ubri ille, qui cum amico colloquans, et cernens, quod
 » tantum absit, ut amicus iste ipsi responsum dat, quin caput
 » avertit, et cum alio de aliis rebus sermonem terit, tam
 » in officium inspectum ferre valeat? Si coram Iudice, à quo
 » postulasses audientiam, stares, et si postquam illum tri-
 » bunal suum consuetudine rogasses, ut te audiat, subito men-

tem et cogitationem ab illo averteret, atque cum amico ibi et
prossente confabularis: qua ratione Magistratus ille adeo u
injuriosam mentis evagationem tolerare possit? Conda u
Sifipata, mentes leves et inconstantes, qua ita Deum ora-
tis, an hos ferat aberrationes, et an non vobis exprobrabun-
tur?.....

*Oratio tua est cum Deo colloquium. Quando legis Deus et *S. Aug. ibid
tibi loquitur, quando oras cum Deo loqueris. Sed quid? In-
parandum est de genere humano, et dicendum jam ad
damnationem pertinere omnem hominem, cui subreperit u
aliqua cogitatio oranti, et interrupserit orationem ipsius? u
Si hoc dixerimus, fratres, quae spes remaneat, non video. u
Sed quia est aliqua spes ad Deum, quia magna est ejus mis-
ericordia, dicamus ei: Juunda animam servi tui, quoniam u
ad te Domine, animam meam levavi. u

XIV.

Unde provenit, quod pauperes sint naturaliter adeo elo-
quentes ad conuendos à Divitia Divitum elemosynas,
quas ab ipsis efflagitant, et quod saepe noscimus quid Deo
tempore orationis dicamus? Unde provenit quod infantes
babulionibus linguis suis, exiguis blanditiis suis, suspiriis et
affiduitatibus, teneris in matras suas injectiobus et impati-
bus ab ipsis quod petunt obtineant, nec defatigantur ipsis suo
modo explicare, quod cupiunt; et quod nos, qui cum ratione et
libertate agimus, nos qui necessitates nostras sentimus, et
quibus cum Deo bonitate pleno res intercedit, adeo indolentes,
frigidi, et tam parum comparati simus ad ipsum alloquendum?
Admiratur S. Chrysostomus.

Si haec puella à Deo amicitiam illius cum sancto ardore pos-
tularat, quanto desiderat sibi gratias conciliare eorum, à qui-
bus praesidium aliquod vel cognationem exspectat: Si viator
ille tanta sollicitudine adventum Regni coelestis efflagita-
ret, quantà ad terminum itineris sui pervenire optat: Si.....
Deus cum delectatione ipsos exaudiret; Sed omnino aliter
affectos eos cernit: cum statim ac precos ipsorum gratiosa sus-
cepta non fuerunt, deterreantur, non mirandum est, quod
tam exiguum successum in eis reperiant.

Deus haud aegrè fert, si frequenter ipsi sumus molesti, et
tamen id agere defatigamur. Procul ut vedare debeamus,
quod, quia à quibusdam annis gratias, quas saepe efflagita-
vimus, nondum obtinere valuimus, eas nunquam accepturi simus;
nobis persuasum habere debamus, quod si post longum inter-
vallum in nostris precibus sumus aequè ferventes ac prius, op-
timum sit signum et favens praesidium, quod Dominus aegrè non ferat,
nos importunos esse: cum precos ideo soleant rejici ordinaria rejici,
quia ignava animi abiectione orare cessamus.

120.
* S. Aug. ibid.
at Ep. 121.

XV.
* Deus exercet in orationibus desiderium nostrum ut possit
capere quod preparat dare, illud magnum est, sed nos ad capian-
dum parvi et angusti. Illud ergo desiderare, et tota cordis nos-
træ amplitudine per totum vitam nostram cursum postulata de-
bemus; tota ~~namque~~ namque vita boni Christiani sanctum
desiderium est. Quod autem desideras nondum vides, sed de-
siderando capax efficiaris, et quamprimum illud possideris in-
spies, tunc omnis ardor et desiderium cordis implebitur. Fruaris
bono illo, quod nec oculus vidit, nec auris audivit, nec in cor homi-
nis ascendit. et cum tantò majori gaudio illo fruaris, quanto majori
rem habueris fidem, spem, ardentiusque desiderium.

Dignior sequitur orationis affectus, quem ferventior præ-
cedit affectus, ac per hoc quod ait Apostolus: Sine intermissio-
ne orate; quid est aliud, quam beatam vitam, qua nulla nisi
æterna est, ab eo, qui eam solus dare potest, sine intermissio-
ne desiderare? Semper ergo hanc à Domino desideramus, et
semper orabimur.

Sed ideo ab aliis curis, atque negotiis, quibus ipsum deside-
rium quodammodo tepescit, certis horis ad negotium orandi
mentem revocamus, verbis orationis nos ipsos admonentes, in
quod desideramus intendere, ne quod tepescere coeperat, om-
nino frigescat, et penitus extinguatur, nisi crebrius inflam-
matur.

XVI.

121.
* De Septem pro-
vita spiritualis.

* Sanctus Bonaventura post SS. Patres et Sacra Scriptura In-
terpretes tria orationis genera distinguit. Primum vocatur vo-
calis, quia composita est ex verbis sensibilibus, quibus homines
se exprimere solent, atque sibi invicem cogitationes suas im-
partire: Tales sunt Psalmi, Hymni et Collecta..... Haec proces-
sum cum attentione et distinctè semper sunt pronuntianda. Qui
terram principem alloquitur, atque precibus suis aliquod bene-
ficio ab ipso obtinere desiderat, conatur quantum potest, ut
omnia bene sint disposita, oculi, gestus, mens, persona sua.

XVII.

122.

Secundi generis oratio est ea, quam affectivam nuncu-
pat, quâ Deum alloquimur, adhibendo verba, quæ certa
quædam affectionis sensa formant, sive hæc verba à nobis pro-
veniant, sive aliunde mutuata diversos cordium nostrorum
motus exprimant.

In hujusmodi oratione animam nostram coram Deo affun-
dimus, modo super nostris necessitatibus ac miseriis ingemis-
cendo, modo confitendo peccata nostra, et iis ab ipso veniam

petendo, interdum implorando ipsius auxilium ad vincen-
das tentationes, quae nobis obveniunt, interdum ad patienter
tolerandas vita adversitates.

Hoc genus orationis solitudinem, silentium, quietam
exposcit, ut cum majori libertate et fiducia cor nostrum
coram Deo affundere possimus. Tunc cum intuemur seun-
dum diversos respectus, quos nobis eum ultro habere voluit,
nempe tanquam Judicem, Protectorem, Regem, Pastorem,
Patrem, Sponsum.

Unde in hac oratione interdum qualitatem peccatoris
sumimus, Deumque tanquam supremum Judicem intuan-
tes, cum tremore modo haec Jobi verba ad eum dirigimus: Domine
ne damnes me; modo haec propheta Regii: Ne intres in
judicium cum servo tuo, ne in ira tua arguas me.

Aliis occasionibus, ubi innumeris tentationibus et cala-
mitatibus circumcingimur et obtemur, à quibus nos propriis
viribus nostris liberare non valeamus, omnipotentis auxilium
imploramus dicentes ei cum Psalmista: cito anticipant nos, * Psal. 78.
 Domine, misericordia tuae: quia pauperes et miseri
facti sumus nimis, adjuva nos Deus salutaris noster: et
propter gloriam nominis tui libera nos.

Saepe nos intuemur tanquam servum, qui Domi-
nam suam offendit, sive non faciendo quod iusserat, sive
agendo quod prohibuerat, sive negligenter muneribus suis
satisfaciendo: et tunc amorifica et tenera voce clamamus:
 Domine secundum multitudinem misericordiae tuae, dele
iniquitates nostras.

Modò Denique nos ipsos coram Deo intuemur velut men-
dicum ad ostium divitis, sique paupertatem nostram expo-
nimus, et cum omni possibili humilitate ab ipso panem
gratiae suae petimus, ut eo in nostris infirmitatibus robo-
remur, in nostris laboribus sublevemur, in tentationibus
nostris firmemur, et animemur ad ambulandum in sanctis
viis eius.

XVIII.

173.

Tertii generis oratio vocatur mentalis: oratio in qua
anima sine ope oris et vocis Deo exponit desideria cordis
sui, ei palam faciendo, quod coram tremenda Majestate
ipsius ad nihil se redigat, et tamen illi jungi cupiat.
Ita se explicabat sanctus quidam propheta, cum Deo dice-
bat: Domine vides quò tendant desideria mea, et gemitus
animae non est tibi absconditus. De hac oratione ipsemet
Jesus Christus loquitur, quando mulieri Samaritanae dicit: Veri
adoratores adorant in spiritu et veritate. Nam tales adorato-
res querit Pater coelestis. Spiritus est Deus: et eos, qui ado-

Domine ante te
omne desiderium
meum et gemitus
meus à te non est
absconditus.
Psal. 37.

* Joan. 4. ront cum, in Spiritu et veritate oportet adorare.*

Hae oratio Deo cultum exhibet, qui ipsi magis placet, quam alii; et tamen interdum eam vocali conjungimus, ut vocis contentione anima, qua velut sopita videtur, à sepe suo valut extrahatur. Ipsa Ecclesia plures orationis vocalis formulas nobis subministrat, ut illarum usu memoria nostra nos Deo conjungat, et anima nostra cum gaudio gustet, quam dulces sit cum invocantibus.

XIX.

124.

* Auribus percipere orationem meam non in labiis dolosis. Psal. 106.

* In annotationibus elucidationis in quosdam Psalms Davids.

* Domine prebe aurem orationi meae, qua à doloso ore non procedit. Sunt, inquit in hunc locum Hugo à S. Victore*, trium Specierum homines, qui orant; sunt qui non nisi labiis, alii qui non nisi corde; et Denique qui corde et labiis orant.

Qui non nisi labiis orant, sunt fallaces et dolosi, non habent in corde quod ore proferunt. Qui corde et labiis orant, vera orant, quia vivunt et agunt prout loquuntur. Denique sunt, qui non nisi corde loquuntur; hi sunt Devoti et sublimis Spiritualitatis homines, qui volunt, ne ipsorum preces à quoquam nisi à Deo audiantur.

Quando in orationibus nostris Deo loquimur, si ad id quod loquimur attendimus, agimus id quod agere tenemur. Si vero simpliciter verbis contenti sumus, quamvis id, quod cogitamus, bonum sit, non est tamen sine aliquo defectu, quando circa illud cum ordinem non servamus, quem servare deberemus; et si, licet non intelligamus id, quod dicimus, intentio nostra recta est, atque futurum aliquem ex nostris precibus haurimus.

XX.

125.

Sape accidit, ut Deus desideria nostra exaudiat, quamvis illorum effectum nobis non tam citò concedat. » Sunt semina messorum; inquit S. Gregorius*: / quae gelu » prope solidantur, atque quae ad superficiem tardius ex- » eunt; eò ad frugem multipliciora consurgunt. Labor » namque protrahitur pugnae, ut crescat corona victoriae. » Deus hac occasione est Medicus internus, qui ab anima » vult tollere corruptionem, quam in eà ferre non potest, » et qui tantò melius morbos nostros sanat, quòd simulat » se non audire clamores aegrotorum.

XXI.

126.

Sunt vari justi, qui ad Deum preces fundunt, quibus sanctificantur; sunt peccatores qui iniurias fundunt, quibus damnantur; et sunt praeteri devoti, qui fundunt inutiles, quae illis dampnant.

XXII.

127.

Prima amatores audiuntur. Si in me manserint, et verba mea in vobis manserint, quodcumque petieritis, da-

bitur vobis. Inquit Iesus Christus. Quam vasta est haec pro-
 missio et quam multa denotat? Sed ne miremini, et
 inquit S. Augustinus, Enimvero isti iusti homines ma- * Tract 8.
 nendo in Christo, quid velle possunt nisi quod convenit et si in
 Christo? Quid velle possunt manendo in Salvatore, nisi Joan.
 quod non alienum est à salute? Ipsi itaque cauti sunt
 in petendo, quia id petunt, quod Domino placiturum.
 iudicant, et Dominus largus indando, quia illis tribuit,
 quod congruum est, nec alienum à postulanti salute.

XXIII.

128.

Deus à contrariis peccatoribus dicit, Se illos non auditu-
 rum. Et sane quis benigne audit inimicum, qui adhuc ar-
 ma tenet in manibus et odium in corde? Cum extenderitis * Isaias.
manus vestras ad me, avertam oculos meos à vobis: et mul-
tiplicaveritis orationem, non exaudiam vos, manus enim
vestrae sanguine plene sunt.

* Quando pater videt interfactorem filii sui rogantem
 illum, ut cum in suam recipiat amicitiam, quamvis pedi-
 bus illius provolvatur, multaque ipsi dicat, an non tamen
 objectum istud, quod sibi praesens est potius, justitiam suam pro-
 vocat quam mitiget? Et verò an Deus aliter affectus erit ex-
 ga peccatores illos rebelles et induratos, qui adhuc in seipris
 filium suum unigenitum crucifixerunt.

* S. Basilii in c. 1. frica.

Unde ipis apud Malachiam prophetam dicit: Si volue- * Malachia 2.
ritis me audire, et si volueritis ponere super cor ut detis
gloriam nomini meo, ait Dominus exercituum: mittam
in vos egestatem, et maledicam benedictionibus vestris, pro-
isiam super vultum vestrum brachium victimarum
vestrarum, et stercus solaminitatum vestrarum, et asu-
ment vos secum.

Haec minae sunt terribiles, sed illarum causa justa
 est. Deum non audiunt, voluntarie legem ipsius vio-
 lant: non modo ad ea, quae jubet, cor suum non intendunt,
 sed nec intendere volunt. Sufficiunt ipsis quaedam extrin-
 seca caeremonia, quas sibi ducunt honori: sed Dominus qui
 videt, quae in anima peraguntur, eas abiecit, et quod ad
 salutem prodesse posset, fit occasio perditionis.

129.

XXIV.

Fia et recta oratione preparamur ad recipiendum
 id quod petimus, ad reverendum quod flagitamus ad inter-
 dum plus quam postulamus obtinendum.

130.

XXV.

Vari devoti sunt ii, qui cum corde mundo orant: Appro-
pinquate Deo, ait S. Iacobus, et appropinquabit vobis; * c. 4.
amundate manus, et purificate corda vestra. Ut hanc puri-

ortat ad...
 ipsi magis placet...
 vocali conjugunt...
 opita videtur...
 orationis vocali...
 usu memoria notat...
 gaudis quod...
 qua à dolo ore...
 Hugo à S. Victor...
 non nisi labris...
 labris orant...
 laces et doleri...
 cordis et labris...
 out loquuntur...
 tur; hinc de...
 qui volent, ve...
 andiantur...
 loquuntur, si ad...
 quod agere tenem...
 sumus, quamvis...
 t tamen sine ali...
 ordine non ser...
 si, licet non inte...
 ra recta est, atq...
 unimus...
 a nostra ex auct...
 on tam cito cons...
 regorius; quae...
 sufficim tantis...
 consurgunt. L...
 rescat corona v...
 amus, qui ab an...
 in ea se non p...
 sanat, quod sim...
 m...
 necesse fuerunt, qu...
 qui iniquas fuer...
 i devoti, qui fuer...
 me manserit...
 angue petenti...
 de

tatem adipiscamini praecipue vobis laborandum est, inquit Sanctus quidam Solitarius apud Casianum; in hunc finem referre. Debetis omnes actiones vestras, scilicet, Ieiunia, vigiliis, austeritates et bona opera qua facitis.

* Inter opera
S. Bernardi de
Tripligenere
bonorum.

* Sicut corporis natura est Sanitas, ita cordis natura est puritas: quia turbato oculo non videbitur Deus, et cor humanum ad hoc factum est ut Deum videat Creatorem. Si vero Sanitati sollicita providenda est custodia, puritati cordis tantum sollicitior est impendenda, utpote quod corpore longe nobilior est et excellentior.

Supplementum.

731.

Post varia SS. Patrum loca, quae retulimus, nihil praeclearius legi potest, quam quod Hugo et Richardus à S. Victore de oratione, illius variis speciebus, qualitatibus, quibus munita esse debet, obstaculis et malis ad illam praeparatione clouiti sunt.

Hugo à S. Victore exiguum Tractatum edidit de modo bene orandi; Moderatores et vitae Spiritualis Magistri nihil ferme edixerunt, quod hinc non reperitur, et libro tertio suarum Institutionum Monasticarum cap. 29. 32. 33. 34. 40. p. Ibi inveniuntur incitantia orationis hausta ex miseria hominis, et misericordia Dei, tres diversa species orationis, ratio proficiendi ex eo quod legimus, et in nostris precibus dicimus, quamvis ad ea, quae petere volumus, nullam habere relationem videatur, quid agere debeant ibi qui orant ad ipsius gratiam promerendam, ad ipsum laudandum, et pro acceptis beneficiis ei gratias agendum: Diversi motus eorum qui orant, motus amoris, motus admirationis, motus humilitatis, motus doloris, motus timoris, motus indignationis, motus fervoris, motus fiducia.

Reperiuntur in ipsius Institutionibus Monasticis obstacula rectae orationis, evagationes mentis, aberrationes cordis, irruptio malorum desideriorum, vehementia temptationum, volubilitas cogitationum, instabilitas cordis, ipsius inquietudines, et varia ipsarum remedia.

Richardus à S. Victore agens de iis, quae homo interior agere debet, explicat varias agitationes quas habet, obligationem, qua obstringitur, orandi et in tempore tranquillitatis à Deo postulandi gratias, quibus indiget ad se sustinendum tempore perturbationis aut procella. Ibi dicitur de excitis anima: varè devota, de meditatione, contemplatione, emolumentis quae oratio ipsi tribuit ad se ipsum probe noscendum. p.

In suis in Psalmum 25. annotationibus refert effectus vanarum aut malorum cogitationum, quae perniciose

Sunt orationis obstacula. Capite Decimo quinto expositionis
suae in Cantium Canticorum explicat modum obtinendi à
Deo, quod ab ipso petimus.

Apud Guilielmum Parisiensem reperiuntur nota ob-
servata dignissima ac solidissima circa orationem, mo-
dus cum Deo loquendi, ab ipso petendi et obtinendi gratias.
Hae de re prolixum et doctum tractatum edidit, cui titulus
Rhetorica divina. Capite primo differt de natura orationis,
ipsius dignitate, et virtute. Sequentibus capitibus explicat
modum bene incipiendi orationem nostram, eam cum sapi-
entia dirigendi, exponendi Deo necessitates nostras, cuius
misericordia est infinita, adhibendi in nostris precibus in-
tercessionem B. Virginis Mariae et Sanctorum, imprimis au-
tem Jesum Christum implorandi, cuius merita sunt infinita,
qui est advocatus et mediator peccatorum, omnium homi-
num Salvator, et Agnus Dei qui tollit peccata mundi.

133.

Capite 24. et sequentibus differt de animi affectibus,
quos habere debemus, ut cum fructu oramus, de pudore,
quam inveniit enormitas peccati, de unione qua intercedit
inter austeritates corporales et orationem, de fide et per-
severantia necessariis ad obtinendum per quamdam im-
portunitatis speciem id, quod à Deo recipere desideramus.
Postmodum loquitur de submissione, quam habere debemus
erga Deum, de efficacia orationis, quae est velut legatus
qui ad ipsum mittitur.

Nunquam finiremus, si libros omnes et loca eorum
qui hanc tractare materiam indicare vellemus.

laborandum est, in
aspirandum, in hunc
vostros, hunc, hunc
era qua, facit
a cordis ratione et
aus, et cor humanum
creatorem. Si vero
punitati cordis, tunc
od corpore longe
retulimus, nihil
ago et Richardus à
speciebus, qualitate
culis et mala ad illa
tum edidit de motu
e spiritualis Magister
in reperiatur, et hinc
asticarum cap. 19.
aitamenta orationis
icordia Dei, trahit
endi ex eo quod leg
mis ad ea quae pecc
nem videtur, qui
et gratiam prome-
ro acceptis beneficiis
eorum qui orant, re-
tus humilitatis, re-
gnationis, motus
ibus Monastii obla-
rentis, ab oratione
m, vehementia tenet
stabilitas cordis, qui
edia.
is, quae homo inter
ones quas habet, di-
t in tempore tranqui-
s indiget ad se hunc
ella, hinc dicitur de
atione, contemplati-
it ad se ipsum potest
mibus referentibus
is, quae permittit